

Skadelige stoffer i din hverdag – Du har ret til viden

Har du hørt om ftalater, fluorstoffer og parabener?

Er du i tvivl om, hvor de findes i din hverdag?

Er du bekymret for, om stofferne er skadelige for din sundhed og miljøet?

Synes du, at det er svært at gennemskue, hvor de gemmer sig?

Vil du helst helt undgå stofferne?

Hvis du svarer JA til bare ét af spørgsmålene, så læs videre.

Det kan virke svært og uoverskueligt at styre uden om produkter, der indeholder kemikalier, som muligvis er skadelige. Især når legetøj, møbler eller andre forbrugerprodukter mangler deklARATIONER. Men det har vi heldigvis råd for.

Her er nogle fif til, hvordan du kan undersøge, om en vare indeholder et kemikalie, som EU har under mistanke, men endnu ikke forbudt. Så kan du bedre vurdere, om du vil købe produktet eller ej.

EU rækker dig en hjælpende hånd

Når du står overfor at skulle købe en sofa eller barnevogn, har du mulighed for selv at finde ud af, om den indeholder kemikalier, som EU vurderer er særligt problematiske.

Det sikrer **'Retten til information'** i EU's lovgivning.

Du har ret til at spørge og få svar fra en butik eller virksomhed, hvis en vare indeholder mere end 0,1 pct. af 'særligt problematiske stoffer'. Det er de stoffer, som EU endnu ikke har forbudt eller sat grænser for, men er ved at undersøge nærmere.

Producenter og forhandlere er forpligtede til at give gratis information inden for 45 dage. For at få den viden, skal du selv spørge, om varen indeholder 'Kandidatlistestoffer' eller 'særligt problematiske stoffer'. Desuden kan dine spørgsmål omkring kemikalier sende et signal til industrien om, at mange kemikalier er uønskede.

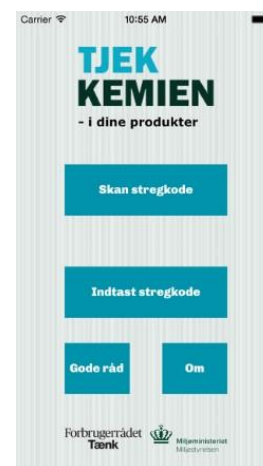
Tommelfingerreglen – Spørg til:

- Bromerede flammehæmmere i elektronik
- Ftalater i blød plast i f.eks. legetøj, badeforhæng og voksduge
- Bisphenol A (BPA) og andre bisphenoler i konservesdåser
- Parabener i kosmetik – brug cremer med pumpesystem
- Fluorerede stoffer i fødevareemballage, sportstøj, imprægnering og stegepander

Du hjælper andre forbrugere

Ved at spørge til, hvad varen indeholder, viser du virksomheder og butikker, at du ønsker at undgå varer med problematiske kemikalier.

Forbrugerrådet Tænk Kemi har sammen med Miljøstyrelsen lavet den gratis app 'Tjek Kemien'. Når du via appen scanner en vares stregkode, spørger du direkte virksomheden, om produktet indeholder kandidatlistestoffer.



Hvis du bruger appen, er du med til at sætte fokus på området, og du får informationer om dine varer, muligvis inden for kort tid. Samtidig hjælper du andre forbrugere, da appen i de fleste tilfælde gemmer svarene i en database. Din forespørgsel kan altså betyde, at den næste, der scanner samme vare, får svar med det samme. På den måde hjælper vi forbrugere hinanden med at få svartiden på 45 dage ned.

Hvad er kandidatlisten

- og hvad kan jeg som forbruger bruge den til?

Særligt problematiske stoffer inkluderer dem, som EU eller EU-medlemslandene har vurderet er skadelige for mennesker og/eller miljø. Disse stoffer er opstillet på Kandidatlisten.

Kandidatlisten består af:

- Stoffer, der er kræftfremkaldende, ændrer arveanlæg eller er skadelige for forplantningen (såkaldte CMR-stoffer).
- Stoffer, der er svært nedbrydelige og ophobes i levende væv (PBT-stoffer).
- Stoffer, der anses at være lige så problematiske som ovennævnte, eksempelvis hormonforstyrrende stoffer.

Hvis et stof står på Kandidatlisten, er det kandidat til at komme på en anden liste, nemlig den for godkendelsespligtige stoffer. Havner stoffet her, er det som udgangspunkt forbudt i EU. Men en virksomhed kan søge om tilladelse til at bruge stoffet i bestemte varer.

'Ret til information'

Informationspligten under REACH indebærer, at leverandører af produkter, der indeholder kandidatlistestoffer i koncentrationer over 0,1 pct. skal, når en forbruger anmoder om det, forsyne med oplysninger, der er tilstrækkelige til at produktet kan anvendes sikkert.

Gælder varer i fast form – ikke cremer og fødevarer

Oplysningspligten gælder for de produkter, som EU regulerer under kemikalielovgivning REACH. Det vil sige produkter med en fast form, herunder elektronik, legetøj, møbler, tekstiler osv.

Informationspligten og appen **'Tjek Kemien'** giver dig desværre ikke mulighed for at teste for indholdet af problematiske kemikalier i kosmetik, fødevarer, rengøringsmidler, maling og lignende. Men her kan du læse varens ingrediensliste. HUSK – du kan altid spørge til kemikalier i emballagen.

Forbrugerrådet Tænk Kemi har desuden udgivet den gratis app **'Kemiluppen'**, der kan hjælpe dig med at undgå hormonforstyrrende, kræftfremkaldende og allergifremkaldende stoffer i dine kosmetiske produkter (shampoo, deodorant, makeup osv.).

